

NEWSLETTER AEQUITAS Nr 25

8 listopada 2025 r.

INICJATYWA SKŁADU SĄDU NAJWYŻSZEGO – IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH W PRZEDMIOCIE ODSTĄPIENIA OD ZASADY PRAWNEJ WYRAŻONEJ W UCHWALE IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH SN Z DNIA 24 WRZEŚNIA 2025 R., III PZP 1/25

Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, inicjując wskazaną procedurę, odwołuje się do treści art. 88 ust. 3 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym. Procedura ta została zainicjowana przedstawieniem składowi połączonych Izb: Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zagadnienia prawnego zmierzającego do ustalenia, czy fakt rozpoznania skargi nadzwyczajnej w składzie, który obejmuje sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy, może negatywnie wpływać na skuteczność orzeczenia Sądu Najwyższego.

W uzasadnieniu postanowienia inicjującego ww. procedurę (postanowienie SN z dnia 15 października 2025 r., II NSNc 192/24) wskazano, że uchwała z 24 września 2025 r. została podjęta z naruszeniem art. 90 ust. 1 oraz stosowanego *a contrario* art. 91 ust. 3 Konstytucji RP oraz konstytucyjnej zasady ochrony suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej w procesie integracji europejskiej, wyrażonej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2010 r. (K 32/09).

<https://www.rp.pl/sady-i-trybunaly/art43285971-izba-kontroli-nadzwyczajnej-chce-podwazyc-zasade-prawna>

https://www.sn.pl/aktualnosci/SitePages/Komunikaty_o_sprawach.aspx?ItemSID=747-b6b3e804-2752-4c7d-bcb4-7586782a1315&ListName=Komunikaty_o_sprawach

**ODWOŁANIE I POWOŁANIE ZASTĘPCÓW
RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO
SĘDZIÓW SĄDÓW POWSZECHNYCH**

3 listopada 2025 roku Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych sędzia Joanna Raczkowska odwołała dziewięciu zastępców rzecznika przy sądach apelacyjnych i okręgowych. Ogłosiła też powołanie siedmiu nowych zastępców.

Przypomnijmy, że art. 112 par 8 ustawy o ustroju sądów powszechnych przewiduje jedynie ściśle wskazane przypadki, w których można odwołać zastępcę rzecznika dyscyplinarnego, co miało pomagać uzyskaniu przez niego niezawisłości. Przypadkami takimi są na przykład przejście w stan spoczynku lub rozwiązanie stosunku służbowego. Żadna z osób odwołanych przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych nie spełniała przesłanek do odwołania określonych w art. 112 par. 8 ustawy.

Ciekawym elementem nowej sytuacji zastępców rzeczników jest podana przez portal prawo.pl informacja o planowanym podniesieniu wynagrodzeń dla rzecznika dyscyplinarnego około 8 – 9 razy w stosunku do stanu obecnego.

<https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/9-zastepcow-rzecznika-dyscyplinarnego-odwolanych-sa-juz-powolani-nastepcy,535696.html>

<https://oko.press/dymisja-9-rzecznikow-dyscyplinarnych-z-czasow-pis-ivaniec-i-dudzicz-traca-stanowiska>
share.google/Fw5zDfMVBG2tJpzzT

PROJEKT USTAWY O ZMIANIE USTAWY O KRAJOWEJ RADZIE SĄDOWNICTWA

6 listopada 2025 r. Minister Sprawiedliwości przedstawił projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Wbrew zapewnieniom, projekt ustawy nie jest zgodny z Konstytucją, a tym bardziej z opinią Komisji Weneckiej z 8 kwietnia 2024 r., sporządzoną do podobnego projektu zaprezentowanego wiosną 2024 r. Projekt nie jest również demokratyczny i absolutnie nie stanowi przejawu kompromisu, gdyż po raz kolejny - z naruszeniem konstytucyjnej zasady równości i równego dostępu do funkcji publicznych - eliminuje się znaczącą część sędziów w zakresie biernego prawa wyborczego do KRS. Otóż kandydaci do KRS muszą mieć co najmniej 10 letni staż orzeczniczy i co najmniej 5 letni w sądzie danego szczebla. W konsekwencji pozbawia się biernego prawa wyborczego znakomitą część sędziów orzekających w sądach rejonowych, a także wszystkich sędziów, którzy awansowali w ciągu ostatnich 5 lat lub przenieśli się np. z sądów powszechnych do administracyjnych.

Projekt – podobnie jak to miało miejsce przed nowelizacją ustawy o KRS ustawą z 8 grudnia 2017 r. – faworyzuje sędziów sądów wyższych szczebli, gdyż w przypadku sędziów sądów apelacyjnych, administracyjnych, wojskowych i Sądu Najwyższego wymaga uzyskania przez kandydata poparcia tylko 10 sędziów, w przypadku sędziów sądów okręgowych – 25 sędziów, a w przypadku sędziów sądów rejonowych aż 40 sędziów, co w małych sądach może być praktycznie niemożliwe.

Projekt ustawy – o ile zostałby uchwalony przed upływem kadencji obecnej Rady - zakłada przerwanie kadencji obecnej KRS, gdyż nowy skład ma zacząć pracę od następnego dnia po wyborze. Komisja Wenecka wskazywała na zagrożenia z tym związane, a w razie przerwania

kadencji - konieczność zapewnienia obecnym członkom Rady możliwości wniesienia odwołania do sądu krajowego, czego oczywiście projekt nie przewiduje.

O ile projekt zakłada parytety co do liczby sędziów wywodzących się z poszczególnych szczebli sądownictwa, a także sądów administracyjnych, wojskowych i Sądu Najwyższego, o tyle nie przewiduje żadnego parytetu płci oraz reprezentatywności środowiska sędziowskiego z całego kraju, na co również wskazywała Komisja Wenecka.

Jednakże największe wątpliwości budzi fakt, że projekt ustawy ingeruje w Kodeks wyborczy, choć go nie zmienia, co stanowi poważne uchybienie legislacyjne. Kodeks wyborczy zawiera bowiem zamknięty katalog wyborów przeprowadzanych przez Państwową Komisję Wyborczą, a projekt - choć tego katalogu nie rozszerza - to dodaje PKW zupełnie nowe zadania, o których Kodeks wyborczy nie stanowi.

W projekcie przewidziano zupełnie niestandardowe rozwiązanie przyznające każdemu sędziemu prawo do oddania 15 głosów, czyli do samodzielnego wskazania całego składu sędziowskiej części KRS.

Zaprezentowany projekt jawi się jako reminiscencja wyboru sędziowskiej części KRS sprzed 2018 r. z uprzywilejowaniem niezmiennie kilku większych ośrodków sądowych. Projektowane zmiany mają natomiast umożliwić obsadzenie sędziowskiej części KRS członkami Stowarzyszenia Sędziów Iustitia być może razem z członkami Stowarzyszenia Themis.

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/nowelizacja-ustawy-o-krajowej-radzie-sadownictwa-share.google/4VBAPrb9zuKA5zqvK>

DEBATA PRZEDSTAWICIELI STOWARZYSZEŃ SĘDZIOWSKICH Z UDZIAŁEM CZŁONKA ZARZĄDU STOWARZYSZENIA AEQUITAS SĘDZI MONIKI SMUSZ-KULESZY

W telewizji Republika odbyła się w dniu 6 listopada 2025 r. debata stowarzyszeń prawniczych w sprawie kryzysu sądownictwa w Polsce. Ogólnopolskie Zrzeszenie Sędziów AEQUITAS reprezentowała członek zarządu doktor Monika Smusz – Kulesza, sędzia Sądu Okręgowego w Łodzi. Na debatę nie przybyli zaproszeni przedstawiciele zarządów Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia ani Stowarzyszenia Sędziów Themis, udział natomiast wzięli przedstawiciele zarządów Stowarzyszenia Sędziów RP oraz Prawników dla Polski. Dyskusja dotyczyła zarówno statusu sędziów jak i problemów związanych z projektami zmian w działaniu Krajowej Rady Sądownictwa.

<https://youtu.be/5IZ3JeQB1dc?si=xPWUBsQvOGe-Nrht>

ROZMOWA SĘDZI KINGI ŚLIWIŃSKIEJ-BUŚKIEWICZ Z REDAKTOREM TOMASZEM DRWAŁEM W PROGRAMIE „NA PIEŃKU Z DRWAŁEM” CZĘŚĆ 2

Zachęcamy również do wysłuchania drugiej części rozmowy sędzi Sądu Apelacyjnego w Poznaniu Kingi Śliwińskiej-Buśkiewicz, członka Ogólnopolskiego Zrzeszenia Sędziów Aequitas z redaktorem Tomaszem Drwalem w programie „Na pieńku z Drwalem”.

Ta część rozmowy dotyczyła między innymi niebezpieczeństwa wywierania nacisku na sędziów poprzez samo środowisko sędziowskie, jak również przedstawicieli pozostałych władz.

<https://youtu.be/-aEZXcNU-IE?si=9Qj6hyJNCRVWu1zr>